

25.02.2020.

Nr.3.6./22

Rīgas domes Mājokļu un vides departamentam

dmv@riga.lv

Priekšlikumi Mārupītes mežaparka plāna projekta pilnveidošanai

Mārupītes ieleja ir viena no savdabīgākajām un bioloģiski vērtīgākajām teritorijām Rīgas pilsētā. Rīgas Domes Vides fonda finansētajā pētījumā “Mārupītes dabas kompleksa izpēte un ieteikumu izstrāde potenciālā parka turpmākai apsaimniekošanai” (Latvijas Dabas fonds, 2004) tika secināts, ka “Mārupītes ielejā nav jāveido pilsēttipa parks ar platiem celiņiem un tipisku parkveida ainavu. Upes ieleja pēc iespējas jā saglabā patreizējā stāvoklī, veicot nelielus uzlabojumus bioloģu pārraudzībā. Šādi iespējams saglabāt bioloģiski daudzveidīgu teritoriju pilsētvidē arī nākošajām paaudzēm.”

Latvijas Dabas fonds atbalsta ieceri veidot Mežaparku Mārupītes ielejai pieguļošajā teritorijā, kas nodrošinātu vienotu un vietas vērtībām atbilstošu apsaimniekošanu, kā to paredz Mežaparka plānošanas mērķi, tostarp “radīt apstākļus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, tās attīstības veicināšanai, rēķinoties ar meža daudzveidību konkrētās vietās un apstākļos, kā arī ar dabas procesu attīstības tendencēm; veicināt kultūras mantojuma saglabāšanu; nodrošināt sabiedrības vajadzības pēc atpūtas dabā un informācijas par dabu; veicināt tādas ainavu telpiskās struktūras veidošanu, kas iespējami labākā veidā nodrošinātu to ekoloģisko stabilitāti un ļautu pilnvērtīgi pildīt vides aizsardzības funkcijas;” un darba uzdevums “izstrādāt Meža parka plānojumu, kam par pamatu ir veiktie pētījumi par sugu un biotopu esamību šajā teritorijā, un dendroloģiskajām vērtībām” (skat. Mārupītes meža parka paskaidrojuma raksta 6. lpp.).

Lai tiktu sasniegti Mārupītes meža parka plānošanas mērķi un izpildīts izvirzītais darba uzdevums, Latvijas Dabas fonds ierosina:

1) plāna projekta izstrādē un tajā paredzēto teritorijas apsaimniekošanas pasākumu izvērtēšanā iesaistīt sugu un biotopu jomā (mežu, zālāju, tekošu saldūdeņu biotopu, augu, putnu, bezmugurkaulnieku, sikspārņu sugu) sertificētus ekspertus, lai rastu pēc iespējas optimālus risinājumus teritorijas apsaimniekošanai un novērstu vai pēc iespējas mazinātu plānotās infrastruktūras negatīvo ietekmi uz dabas vērtībām, tostarp arī noteiktu nepieciešamās prasības, lai novērstu traucējumus vistu vanaga ligzdošanai;

2) izvērtēt 2004. gadā veiktās teritorijas izpētes rezultātus, kas apkopoti projekta atskaitē “Mārupītes dabas kompleksa izpēte un ieteikumu izstrāde potenciālā parka turpmākai apsaimniekošanai”, salīdzināt ar pašreizējo situāciju dabā un ņemt vērā, plānojot Mārupītes meža parka zonējumu, infrastruktūru un apsaimniekošanas pasākumus;

3) izvēlēties skaidrus kritērijus (piemēram, dabas un kultūrvēsturisko vērtību sastopamība un plānotā labiekārtojuma un apsaimniekošanas intensitāte) atbilstoši kuriem tiek plānots meža parka zonējums (piemēram, izdalīt meža, parka (kultūrvēsturisko) un aktīvās atpūtas vai

tamlīdzīgas zonas, nodalot dabiskās teritorijas (Mārupīti, aizsargājamās meža biotopus, mitraines un pārējo mežu) un labiekārtotās teritorijas (skulptūru parkus, pasākumu vietas u.tml.);

4) atkārtoti izvērtēt plānotos apsaimniekošanas pasākumus un to pamatojumu, paredzot pēc iespējas dabisku meža attīstību, attiecīgi:

- pameža retināšanu u.c. koku un krūmu ciršanu plānot tikai veloceliņa u.c. infrastruktūras uzturēšanai, invazīvo sugu izplatības ierobežošanai vai specifiskos gadījumos, pamatojoties uz eksperta atzinumu;

- zāles pļaušanu meža teritorijās plānot vienīgi gar takām un invazīvo sugu ierobežošanai;

- meža teritorijās atstāt kritālas un arī bīstamos kokus nozāģētus atstāt mežā (kritālas un zari, kas netraucē taku apmeklētājiem, infrastruktūras uzturēšanai un invazīvo sugu ierobežošanai, nav "pielūžņojums", bet gan veido dabisku meža vidi);

5) atkārtoti izvērtēt teritorijas, kurās paredzēta "zemsedzes atjaunošana, pļaušana, nogāzes sakārtošana", precizējot nepieciešamo darbu pamatojumu, vietas un apjomu, to attiecīgi aprakstot tekstā un norādot kartē, jo šādas teritorijas ir pārāk plašas, un nav saprotams, kādus darbus tajās būtu nepieciešamas veikt;

6) atkārtoti izvērtēt plānā norādītās "iestaigātās takas" un "iestaigātās atjaunotās takas", ņemot vērā taku izbūvēšanas un apmeklētāju radīto slodzi uz meža vidi un aizsargājamām sugām, tostarp neplānot takas pārmitrajās teritorijās gar Mārupīti un Tēriņu (Bieriņu) grāvja labajā krastā;

7) definēt, ko nozīmē "velokrosa trase" un attiecīgi izvērtēt tās veidošanai piemērotu vietu, pārskatot arī tai pašlaik norādīto plašo teritoriju krasta nogāzē starp īpaši aizsargājamo biotopu un Tēlnieku parku;

8) iepriekš minētos priekšlikumus ņemt vērā, izstrādājot saistošos noteikumus meža parka apsaimniekošanai, jo pašlaik plāna paskaidrojuma raksta 4. nodaļa ir grūti uztverama un ietver nesamērīgas un dabas daudzveidības saglabāšanai neatbilstošas prasības, piemēram, 4.3.1.4. punktā ietvertā prasība par zāles garumu būtu attiecināma tikai uz joslu gar celiņiem, nevis uz visu teritoriju no Brūkleņu ielas līdz Codes ielai;

9) plānā ietvert nosacījumu, ka teritorijas apsaimniekošanas pasākumi tiek regulāri izvērtēti un nepieciešamības gadījumā pilnveidoti sadarbībā ar sugu un biotopu jomā sertificētiem ekspertiem u.c. speciālistiem;

10) rīkot publisku diskusiju arī par plāna pilnveidoto redakciju, lai sekmētu vietējo iedzīvotāju u.c. ieinteresēto pušu iesaistīšanos un pēc iespējas kvalitatīvāku saistošo noteikumu sagatavošanu meža parka apsaimniekošanai.

Ar cieņu,

Ģirts Strazdiņš
Latvijas Dabas fonda direktors

L. Enģele, t. 26102617, lelde.engele@inbox.lv